



ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΜΠΟΡΩΝ &
ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ,

Πειραιώς 132,

11854 Αθήνα

Υπόψη: Δρ. Ν. Βασιλάκου / Προέδρου

Αθήνα, 08.12.2014

Θέμα: Παρατηρήσεις επί του κειμένου «Βασικές Αρχές Σχεδιασμού και Χρονοδιάγραμμα Ενεργειών για την Προσαρμογή της Εγχώριας Αγοράς Ηλεκτρισμού στις Απαιτήσεις του Ευρωπαϊκού Μοντέλου Στόχου (EU Target Model)

Αξιότιμε κ Βασιλάκο,

Οι βασικές αρχές σχεδιασμού για την προσαρμογή της Ελληνικής αγοράς ηλεκτρισμού στις απαιτήσεις του Target Model που τέθηκαν προς διαβούλευση κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση. Η εργασία που παρουσιάστηκε ήταν αναλυτική και τεκμηριωμένη και ως επί το πλείστον ακολουθεί τα ισχύοντα των σύγχρονων ευρωπαϊκών αγορών. Στο πλαίσιο αυτό θέλουμε να εκφράσουμε την ικανοποίησή μας, καθώς θεωρούμε ότι η εφαρμογή των προτεινόμενων θα συνεισφέρει ώστε η αγορά ηλεκτρισμού να ξεφύγει από τη σημερινή στάσιμη κατάσταση, να γίνει πιο διαφανής, με λιγότερες δομικές και λειτουργικές στρεβλώσεις και κατά συνέπεια πιο ανταγωνιστική προς όφελος όλων των συμμετεχόντων και κυρίως των καταναλωτών.

Ωστόσο θεωρούμε πως υπάρχουν κάποια μέτρα τα οποία κρίνουμε αναγκαία ώστε η σημαντική αυτή μεταρρύθμιση να είναι αποτελεσματική:

1. Ο χρόνος υλοποίησης και εφαρμογής των διαδικασιών προσαρμογής να μειωθεί σημαντικά (κάτω των 18 μηνών) μέσω της σταδιακής υλοποίησης των διαφορετικών αγορών.
2. Όλα τα κόστη εκτός αγορών (πχ. ΛΠ, ΑΔΙ, κ.ο.κ.) να ορίζονται πριν την έναρξη του ημερολογιακού έτους που αφορούν και οι τιμές τους να παραμένουν σταθερές κατά τη διάρκεια του έτους. Επίσης, τα κόστη που θα χρεώνονται στις εξαγωγές να είναι τα ελάχιστα δυνατά, ώστε να βοηθηθεί τόσο η εξαγωγική δραστηριότητα όσο και η ρευστότητα των αγορών.
3. Η Ελληνική αγορά θα πρέπει να συμβαδίζει με τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές και να λειτουργεί σε ώρες Κεντρικής Ευρώπης (CET).

Στις σελίδες που ακολουθούν παρουσιάζονται οι επιμέρους παρατηρήσεις του ΕΣΕΠΗΕ επί των κειμένων που τέθηκαν σε διαβούλευση.

Με εκτίμηση,

Κωνσταντίνος Αθανασιάδης, Πρόεδρος Δ.Σ.

1. Day Ahead Market

- 1.1. Σε περίπτωση απόκλισης του συμμετέχοντα από τη Θέση του (Net Delivery Position – NDP), προτείνουμε να υπάρχει επιβολή ποινής επί της διαφοράς, έτσι ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα κερδοσκοπίας. Το ύψος της ποινής να είναι τέτοιο, ώστε ο Συμμετέχων να μην έχει όφελος μετά την επιβολή της.
- 1.2. Υποστηρίζουμε την πρόκριση της λύσης για μία ενιαία πλατφόρμα υποβολής προσφορών/αποτελεσμάτων κλπ για λόγους απλοποίησης των διαδικασιών και αξιοπιστίας των δεδομένων.
- 1.3. Συμφωνούμε να υπάρχει δυνατότητα υποβολής όλων των τύπων προσφορών (όπως προτείνεται στο κείμενο της διαβούλευσης παρ 5.2), έτσι ώστε κάθε συμμετέχων να έχει αρκετές διαθέσιμες επιλογές και να διαμορφώσει τη στρατηγική που επιθυμεί.
- 1.4. Η ένταξη των ΑΠΕ στο προτεινόμενο μοντέλο πρέπει να γίνει σταδιακά, ώστε να δοθεί η δυνατότητα σωστής προετοιμασίας των απαιτούμενων διαδικασιών και υποδομών, ώστε ανάλογα με το μέγεθος των εγκαταστάσεων ΑΠΕ οι προσφορές να υποβάλλονται είτε απευθείας είτε μέσω ενός Aggregator.
- 1.5. Υποστηρίζουμε την επιβολή ανώτατου ορίου στη συμμετοχή του Δεσπόζοντα Προμηθευτή στη Forward Market ως προς τα Bilateral Contracts, ώστε να μην αφαιρείται ρευστότητα από την αγορά. Μπορούν να τεθούν όρια που θα αφορούν όλους τους Προμηθευτές ανάλογα με το μερίδιο αγοράς τους. Το ακριβές όριο μπορεί να καθοριστεί σε μελλοντική φάση, όταν θα υπάρχουν δεδομένα για τη διαμόρφωση της αγοράς εκείνη τη χρονική περίοδο.

2. Forward Market

- 2.1. Θα πρέπει να διευκρινιστεί η δυνατότητα Προμηθευτών Ηλεκτρικής Ενέργειας, μέσω της συμμετοχής στην Προθεσμιακή Αγορά (Forward Market), να συνάπτουν διμερή συμβόλαια φυσικής παράδοσης με τελικούς καταναλωτές (επιλέγοντες/ αυτόπρομηθευόμενοι). Ιδιαίτερα οι ενεργοβόροι καταναλωτές θα μπορούσαν να ωφεληθούν από τη πρόβλεψη αυτή, καθώς θα τους προσφέρεται η δυνατότητα δυναμικής διαχείρισης των ενεργειακών τους αναγκών.
- 2.2. Για να απελευθερωθεί η Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας και να υπάρξει ανταγωνισμός στην Προμήθεια προς βιομηχανικούς καταναλωτές, θα πρέπει να περιλαμβάνονται εξαρχής off peak προϊόντα στην Προθεσμιακή αγορά.
- 2.3. Τα προϊόντα peak και off peak θα πρέπει να ορίζονται αντίστοιχα με τις Ευρωπαϊκές αγορές. Πιο συγκεκριμένα το peak αφορά τη περίοδο Δευτέρα-Παρασκευή 08:00-20:00 CET. Τα προϊόντα off peak αφορούν τη περίοδο Δευτέρα-Παρασκευή 00:00-08:00 και 20:00-24:00 και Σάββατο-Κυριακή 00:00-24:00 CET.
- 2.4. Για να υπάρξει ρευστότητα στην Αγορά και να ενισχυθεί το Εμπόριο Ηλεκτρικής Ενέργειας και ο ανταγωνισμός θα πρέπει να περιλαμβάνονται εξαρχής στην Προθεσμιακή Αγορά προϊόντα που θα αφορούν τις επόμενες ημερολογιακές ημέρες, Σαββατοκύριακο (Weekend Ahead) και εβδομάδες (Week Ahead). Το short-term optimization αποτελεί βασική δραστηριότητα των συμμετεχόντων και

σημαντικό παράγοντα ρευστότητας σε όλες της Ευρωπαϊκές αγορές. Γενικότερα, όσο περισσότερα εργαλεία έχει στη διάθεσή του ένας συμμετέχοντας, τόσο περισσότερες δυνατότητες δίνονται για την βελτιστοποίηση του χαρτοφυλακίου του.

- 2.5. Για να μπορέσει η αγορά να λειτουργήσει στη πράξη θα πρέπει η αγορά (κατανάλωση και εξαγωγές) και οι διαμετακομίσεις Ηλεκτρικής Ενέργειας να μην επιβαρύνονται με κόστη τα οποία δεν είναι γνωστά και σταθερά εκ των προτέρων. Θα πρέπει να δοθούν διευκρινήσεις όσον αφορά τα ακριβή κόστη τα οποία θα επιβαρύνεται η εξαγωγή ηλεκτρικής ενέργειας που αγοράζεται στην Προθεσμιακή Αγορά, τα οποία και προτείνουμε να είναι μηδενικά. Γενικότερα θεωρούμε πως οποιαδήποτε οργανωμένη αγορά είναι υποχρεωμένη να δίνει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να προϋπολογίζουν τα κόστη τους για κάθε δραστηριότητα.
- 2.6. Στο ίδιο πλαίσιο με την παρατήρηση 2.5 θα θέλαμε να τονίσουμε πως και για μια εταιρεία Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας, ο ακριβής προϋπολογισμός του κόστους της αποτελεί τη κύρια παράμετρο ανταγωνιστικότητας. Συνεπώς, η δημιουργία Προθεσμιακής Αγοράς θα πρέπει να γίνει παράλληλα με τη δημιουργία μηχανισμού ο οποίος θα στοχεύει στον ετήσιο προϋπολογισμό του επιπλέον κόστους προμήθειας. Ο στόχος για μία ανοιχτή και ανταγωνιστική Λιανική Αγορά θα μπορέσει να επιτευχθεί μόνο με εκ των προτέρων και ακριβή υπολογισμό του κόστους προμήθειας.
- 2.7. Θα πρέπει να δοθούν διευκρινήσεις για τις δημοπρασίες τύπου NOME σε σχέση με την λειτουργία της Προθεσμιακής Αγοράς. Προτείνουμε οι δημοπρασίες τύπου NOME να είναι ανεξάρτητες από την Προθεσμιακή Αγορά.
- 2.8. Συμφωνούμε με την προσπάθεια να προστατευθεί η ρευστότητα του Day-ahead Market θέτοντας περιορισμούς στην δυνατότητα μεγάλων προμηθευτών να συνάπτουν διμερής συμβάσεις για μεγάλο ποσοστό του φορτίου που εκπροσωπούν. Αν το μέτρο αυτό αποδειχθεί αποτελεσματικό τότε επιτυγχάνεται επαρκής ρευστότητα, αλλά και αδυναμία χειραγώγησης της νέας αυτής αγοράς. Πιθανώς για να είναι πιο αποτελεσματικό το μέτρο να πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο περιορισμοί να τεθούν και από την πλευρά της προσφοράς. Σε κάθε περίπτωση η ΡΑΕ θα πρέπει να είναι έτοιμη να παρέμβει άμεσα αν τα μέτρα που αρχικά τεθούν δεν αποδειχθούν επαρκή.
- 2.9. Όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της Forward Market και με γνώμονα την κατάσταση που επικρατεί στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας πανευρωπαϊκά, ο χρόνος υλοποίησης των 29 μηνών κρίνεται υπερβολικός. Με δεδομένο πως η πλειονότητα των προτεινόμενων μέτρων εφαρμόζονται ήδη στις ανεπτυγμένες Ευρωπαϊκές αγορές και οι τεχνολογικές λύσεις που απαιτούνται είναι ώριμες και περιορισμένης πολυπλοκότητας, θεωρούμε ότι θα πρέπει να αναθεωρηθεί το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έτσι ώστε σε συντομότερο χρονικό διάστημα να ξεκινήσει η λειτουργία της Προθεσμιακής Αγοράς (Forward Market).

3. Balancing Market

- 3.1. Ο σχεδιασμός της αγοράς Εξισορρόπησης (Balancing Market) θα πρέπει να γίνει σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα που έχουν τεθεί στο Network Code on Electricity Balancing (EB NC) του ENTSO-e. Συμφωνούμε με τον διαχωρισμό της εφαρμογής του μοντέλου σε τρεις φάσεις, θα πρέπει όμως να τεθεί αυστηρό χρονοδιάγραμμα για την πλήρη υλοποίηση. Η 2η και 3η φάση ενοποίησης των αγορών εξισορρόπησης Ελλάδας-Ιταλίας και Ελλάδας-Βαλκανίων μπορεί να μειώσει το κόστος του Ελληνικού Συστήματος Ηλεκτρικής Ενέργειας και συνεπώς το κόστος για τον τελικό καταναλωτή.
- 3.2. Σχετικά με την ημερήσια αγορά εξισορρόπησης στην Ελλάδα προτείνουμε τη λειτουργία ημερήσιου μηχανισμού εκκαθάρισης της αγοράς εξισορρόπησης έτσι ώστε τα δεδομένα να είναι γνωστά στους συμμετέχοντες όσο το δυνατόν πιο γρήγορα.
- 3.3. Συμφωνούμε με την εκκαθάριση της αγοράς εξισορρόπησης σε Οριακή Τιμή (Marginal Price) προς τη κατεύθυνση ελαχιστοποίησης του κόστους του συστήματος.
- 3.4. Το κόστος που προκύπτει από την αγορά εξισορρόπησης θα πρέπει να επιμερίζεται στους Προμηθευτές Ηλεκτρικής Ενέργειας ανάλογα του φορτίου που εκπροσωπούν. Οι εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας δεν πρέπει να επιβαρύνονται με κόστη τα οποία δεν είναι γνωστά εκ των προτέρων, έτσι ώστε να αυξάνεται η ρευστότητα στη Προθεσμιακή Αγορά (Forward Market) και την Αγορά Επόμενης Ημέρας (Day Ahead Market).
- 3.5. Σχετικά με τα προϊόντα στην Αγορά Εξισορρόπησης, θεωρούμε ότι είναι ορθή η διαφοροποίηση των προϊόντων που αφορούν τις Εφεδρείες και των προϊόντων που αφορούν την Ενέργεια Εξισορρόπησης. Η επιλογή των τελικών Προϊόντων θα πρέπει να γίνει με κριτήριο τόσο την ασφαλή λειτουργία του συστήματος όσο και την ελαχιστοποίηση του κόστους. Στην πράξη, το κόστος για τα προϊόντα εφεδρειών θα πρέπει να υπολογίζεται και να κατανέμεται στους Προμηθευτές Ηλεκτρικής Ενέργειας. Η ενέργεια εξισορρόπησης θα πρέπει εκκαθαρίζεται σε συνάρτηση με της θέσεις (positions) που προκύπτουν για τους συμμετέχοντες (long/short).
- 3.6. Σχετικά με την εκκαθάριση της Αγοράς Εξισορρόπησης Ενέργειας, θα θέλαμε να τονίσουμε ότι το παρών ρυθμιστικό πλαίσιο καλύπτει την αδυναμία των Προμηθευτών Ηλεκτρικής Ενέργειας να προβλέψουν με ακρίβεια το φορτίο που εκπροσωπούν λόγω έλλειψης δεδομένων-μετρήσεων. Σε μια αγορά όπως αυτή που περιγράφει το Target Model, θα πρέπει παράλληλα με τον σχεδιασμό της Αγοράς να εξασφαλίσουμε την έγκαιρη και αξιόπιστη αποστολή δεδομένων σχετικά με τις καταναλώσεις Χαμηλής (ΧΤ) και Μέσης Τάσης (ΜΤ) έτσι ώστε οι Προμηθευτές Ηλεκτρικής Ενέργειας να μπορούν με ακρίβεια να προβλέπουν το φορτίο που εκπροσωπούν. Επιπλέον, προτείνουμε να υιοθετηθούν όρια ανοχής απόκλισης δηλώσεων φορτίου ανάλογα με το μέγεθος του χαρτοφυλακίου του Προμηθευτή Ηλεκτρικής Ενέργειας (σύμφωνα με το σκεπτικό και του ισχύοντος κανονισμού) και κυρίως για τους Προμηθευτές μικρού όγκου κατανάλωσης.

- 3.7. Στο Κεφάλαιο 10, τίθεται το θέμα της χρήσης απόκρισης ζήτησης για την εξισορρόπηση ενέργειας μέσω περικοπής φορτίου. Θεωρούμε ότι πρόκειται για εργαλείο το οποίο συμβάλλει στην μείωση του κόστους του συστήματος και θα πρέπει να περιλαμβάνεται στο σχεδιασμό μιας συμβατής με το Target Model Αγοράς. Είναι επίσης εργαλείο επωφελές για την Ελληνική Βιομηχανία. Προτείνουμε η δυνατότητα συμμετοχής, τουλάχιστον κατά το αρχικό στάδιο, να δίνεται σε Προμηθευτές Ηλεκτρικής Ενέργειας ή/και σε περιπτώσεις Αυτοπρομήθειας. Οι Αυτοπρομηθευόμενοι πελάτες είναι σε θέση να διαχειριστούν διμερώς με τον Διαχειριστή την ενδεχόμενη περικοπή φορτίου και να προχωρήσουν στις προσφορές τους κατά τη διάρκεια επίλυσης της Αγοράς Εξισορρόπησης. Οι Προμηθευτές Ηλεκτρικής Ενέργειας είναι σε θέση να λειτουργήσουν ως εκπρόσωποι των Καταναλωτών που εκπροσωπούν και να μεγιστοποιήσουν το κέρδος τόσο του συστήματος όσο και των καταναλωτών προσφέροντας ποσότητες ενός μεγαλύτερου χαρτοφυλακίου ενέργειας. Η πρότασή μας είναι να περιοριστεί η χρήση του εργαλείου στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει διμερής σχέση μεταξύ Διαχειριστή / Προμηθευτή ή Διαχειριστή / Αυτο-προμηθευόμενου πελάτη, έτσι ώστε να μεγιστοποιείται το όφελος για το σύστημα και παράλληλα να υπάρχει λειτουργικότητα κατά τη διαδικασία εκκαθάρισης του συγκεκριμένου προϊόντος.
- 3.8. Στο Κεφάλαιο 11, τίθεται το θέμα της συμμετοχής των ΑΠΕ στην Αγορά Εξισορρόπησης Ενέργειας. Θεωρούμε ότι θα πρέπει να τεθεί αυστηρό χρονοδιάγραμμα το οποίο να καταλήγει σε ένα μοντέλο όπου η διαχείριση θα γίνεται από Balance Responsible Party (BRP) το οποίο θα είναι σε θέση να διαχειρίζεται χαρτοφυλάκιο Μονάδων Παραγωγής ΑΠΕ έτσι ώστε να βελτιώνεται η αποτελεσματικότητα στη διαχείριση των αποκλίσεων.

4. Intraday Market

- 4.1. Θα πρέπει να ληφθεί πρόνοια ώστε η λειτουργία της intraday αγοράς να γίνεται σε χρονικές περιόδους συμβατές με αυτές των αντίστοιχων αγορών γειτονικών χωρών (Ιταλία, Τουρκία).